

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Majchrowski (przewodniczący)

SSN Jarosław Sobutka (sprawozdawca)

SSN Konrad Wytrykowski

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej w dniu 30 czerwca 2020 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

sprawy z wniosku obwinionego adwokata M. D.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2019 r. o sygn. akt II DSI 36/19,

na podstawie art. 547 § 1 k.p.k. w zw. z art. 544 § 2 i §3 k.p.k. i w zw. z art. tiret 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 825 ze zm.)

postanowił:

pozostawić wniosek bez rozpoznania

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 28 lutego 2020r. obwiniony adwokat M. D. złożył wniosek, kierowany do Izby Karnej Sądu Najwyższego, o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2019 r., w sprawie o sygn. akt II DSI 36/19. W powołanym postanowieniu Sąd Najwyższy oddalił kasację obwinionego od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 9 czerwca 2018 r. (sygn. akt WSD (...)) jako oczywiście bezzasadną.

Jako podstawę wznowienia postępowania wnioskodawca wskazał uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegające na nienależytej obsadzie sądu poprzez wzięcie udziału w składzie sądu orzekającego osób powołanych na urząd sędziów Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3).

Obwiniony adwokat wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu.

W uzasadnieniu swojego wniosku o wznowienie postępowania wnioskodawca powołał się na „uchwałę połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obwinionego adwokata M. D. z dnia 28 lutego 2020r. o wznowienie postępowania zakończony postanowieniem Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2019r., w sprawie o sygn. akt II DSI 36/19, jest niedopuszczalny z mocy ustawy.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z art. 27 § 1 pkt 1 lit. b tiret 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 825 ze zm.) do właściwości Izby Dyscyplinarnej należą między innymi sprawy dyscyplinarne rozpatrywane przez Sąd Najwyższy w związku z postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi na podstawie ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze. Izba ta jest także Izbą właściwą do rozpoznawania kasacji od orzeczeń dyscyplinarnych (art. 27 § 4 pkt 2 ustawy o Sądzie Najwyższym). Izba Dyscyplinarna miała więc pełną legitymację do rozpoznawania kasacji w sprawie o sygn. akt II DSI 36/19, jest także Izbą uprawnioną do rozpoznawania wniosków o wznowienie postępowania.

Wznowienie postępowania karnego jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie karne. Głównym celem wznowienia postępowania jest stworzenie możliwości wyeliminowania pomyłek sądowych, mających wpływ na treść prawomocnego wyroku, a które w dużym stopniu były niezależne od sądu. Na podstawie art. 540 k.p.k. postępowanie sądowe wznowia się:

- 1) jeżeli w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia (podstawa propter falsa),
- 2) jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznane przedtem ani sądowi, ani stronom, które wskazują na wady orzeczenia wymienione w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a–c k.p.k. (podstawa propter reperta),
- 3) w przypadku utraty mocy lub zmiany przepisu prawnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie, gdy nastąpiło to w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego,
- 4) w rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską.

Wnioskodawca w swoim piśmie z dnia 28 lutego 2020r. nie wskazał istnienia żadnej z przesłanek wskazanych w art. 540 k.k. Powołał się natomiast na przepis art. 542 § 3 k.p.k., zgodnie z brzmieniem którego postępowanie wznowia się w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Zdaniem obwinionego adwokata, w niniejszej sprawie Sąd Najwyższy, rozpoznając w dniu 9 lipca 2019 r. kasację, był nienależycie obsadzony – w jego składzie zasiadały bowiem osoby powołane na urząd sędziów Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

Powołany przez wnioskodawcę, jako podstawa żądania wznowienia postępowania, art. 542 § 3 k.p.k. wyraźnie wskazuje, że wznowienie postępowania z powodu bezwzględnej przyczyny odwoławczej następuje jedynie z urzędu. Strona

postępowania nie ma możliwości prawnych skutecznego formułowania wniosku o wznowienie postępowania w oparciu o ten właśnie przepis. W uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05 (OSNKW 2005, z. 6, poz. 48 Sąd Najwyższy stwierdził, że wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w związku z ujawnieniem się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony. Podobne stanowisko wyrażane było w wielu orzeczeniach, zapadłych zarówno przed, jak i po wydaniu wspomnianej uchwały (zob.m.in. postanowienia z dnia 21 kwietnia 2005 r., II KO 59/04, OSNKW 2005, z. 6, poz. 56; z dnia 8 czerwca 2005 r., IV KO 5/05, OSNwSK 2005, poz. 1123; z dnia 23 lutego 2010 r., V KO 115/09, OSNwSK 2010, poz. 389 czy z dnia 22 listopada 2012 r., LEX nr 1228515), V KO 83/16 LEX nr 2178684).

Pogląd, że wykładnia przepisu art. 542 § 3 k.p.k., w szczególności o charakterze systemowym i celowościowym, prowadzi do wniosku, że postępowanie w kwestii wznowienia postępowania na podstawie jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. toczyć się może tylko z urzędu, wyrażany jest również w doktrynie (por.m.in. T. Grzegorzczak: Wybrane zagadnienia najnowszej nowelizacji karnej, Państwo i Prawo 2003, z. 8, s. 15; tenże: Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Wydanie III, Kraków 2003, s. 1352; S. Zabłocki: Nowe i nie całkiem nowe wznowienie, Palestra 2003 nr 9-10, s. 92; tenże (w:) Z. Gostyński (red.): Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom III, wydanie II zmienione, Warszawa 2004, s. 689, D.Drajewicz, Kodeks postępowania karnego, Komentarz 2020, Legalis).

Pismo wnioskodawcy z dnia 28 lutego 2020 r. mogłoby być potraktowane jedynie jako impuls mogący posłużyć do zainicjowania wznowienia postępowania z urzędu – w przypadku faktycznego zaistnienia bezwzględnych podstaw odwoławczych wskazanych w art. 542 § 3 k.p.k. (por. postanowienie SN z dnia 9 lutego 2005 r., II KO 38/04, LEX nr 146194).

O tym, że w niniejszej sprawie brak jest przesłanek do wznowienia postępowania z urzędu świadczą przede wszystkim dwie okoliczności.

Po pierwsze, Trybunał Konstytucyjny postanowieniem z dnia 28 stycznia 2020 r. sygn. akt Kpt 1/20 (M.P.2020.103), uznał za niedopuszczalne stosowanie art. 439 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, w rozumieniu przyjętym w powoływanej przez wnioskodawcę we wniosku o wznowienie postępowania „uchwale składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r.” (BSA I-4110-1/2020), zapadłej notabene w niepełnym składzie tych Izb, po arbitralnym wyłączeniu od orzekania niektórych sędziów w nich orzekających. Po drugie – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2019r., oddalające jako oczywiście bezzasadną kasację obwinionego adwokata, nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie karne, o jakim mowa w art. 544 § 1 i § 2 k.p.k. Postępowaniem zakończonym orzeczeniem Sądu Najwyższego będzie bowiem tylko takie postępowanie, które co do *meritum* zakończyło się przed Sądem Najwyższym, np. po uchyleniu wyroku w trybie kasacji i uniewinnieniu obwinionego lub umorzenie postępowania. Oddalając kasację, Sąd Najwyższy orzeka jedynie o niezasadności kasacji, i w żadnym przypadku nie wkracza w sferę, w której zaskarżony kasacją wyrok korzysta z powagi rzeczy osądzonej (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Karno z dnia 12 kwietnia 2001 r. III KO 53/99, OSNKW 2001, Nr 7–8, poz. 67).

Biorąc powyższe pod uwagę należało orzec jak wyżej.

Zgodnie z art. 547 § 1 k.p.k. od niniejszego postanowienia nie przysługuje zażalenie.